

EMBERÉLET-MINŐSÉG ABC

BALGA ÉS BOLDOGTALAN LELKEK

SZABAD ÖTLETEK JEGYZÉKE – MO. XXI.

Önismereti tükör – 5.rész

Váci Mihály

Nem elég!

Nem elég megborzongni,
De lelkesedni kell!
Nem elég fellobogni,
De mindig égni kell!

És nem elég csak égni:
Fagyot is bírni kell,
Ki acél akar lenni,
Suhogni élivel.

Nem elég álmodozni!
Egy nagy-nagy álom kell!
Nem elég megérezni,
de felismerni kell,
Nem elég sejteni,
hogymilyenkor jön el,
Jövőnket – tudni kell!

Nem elég a célt látni,
járható útja kell!
Nem elég útra lelni,
az úton menni kell!
Egyedül is! – Elsőnek,
elől indulni el!
Nem elég elindulni,
de mást is hívni kell!
S csak az hívjon magával,
aki vezetni mer.

Nem elég a jóra vágyani,
a jót akarni kell!
És nem elég akarni,
De tenni, tenni kell:
A jószándék kevés!
Több kell – az értelem!
Mit ér a hűvös ész?!
Több kell – az érzelem!
Ám nem csak holmi érzés,
de seb és szenvedély
keresni, hogy miért élj,
szeress, szenvedj, remélj!

Nem elég – a Világért!
Több kell – a nemzetért!
Nem elég – a Hazáért!
Több kell most – a népedért!
Nem elég – Igazságért!
Küzdj azok igazáért,
kiké a szabadság rég,
csak nem látják még,
hogynem elég!

Még nem elég!

Váci Mihály

*

Szájhős

Addig mondasz egyre nagyobbakat,

Amíg a szavadon nem fognak: Hic Rhodus, hic salta

*

Remete

Abban a pózban tetszelegsz, mintha önkéntes lennél,

Aki elvonult a világ zajától istennel meghitten társalogni,

De csak egy szerencsétlen magányos, társtalan flótás vagy

*

Blöffölő

Nagyokat mondasz, majd elpukkan a léggömb,

S legközelebb már senki sem ad hitelt szavadnak

*

Épületes balgaság

Azt hitted, ha felépül egyszer végre a házatok,

akkor ezzel magától az otthonotok is megteremtődik

*

Azt kéred a jó tündértől,

hogyminden kívánságod teljesüljön: és úgy is lesz...

*

Azt követeled,

ami ki nem érdemelhető:

ajándék, kegyelem (pl. szívesség, hála, szimpátia stb.)

*

Hasonmás

Azt választod hivatásnak,

hogy mások kívül-belül hiteles dublőre légy

*

Kipróbálhatatlan

Azzal áltatod-altatod magad,

hogy egy helyen boldog lennél: az egykori Atlantiszon

*

Balhited is hegyeket mozgat:

fölöslegesen, károsan beavatkozva a természetbe

(megiszod a levét a folyószabályozásnak, lecsapolásnak)

*

Bánt az emberek hálátlansága:

ugyan kifosztottad őket, de utána kicsit adakoztál nekik

*

Bárhova mész,

rögtön a menekülési útvonalat keresed,

félszívvel jöttél ide, ezért a kijárat mellé állsz

*

Hírnévkór

Bármire képes lennél azért,

hogy öt percig csak rólad beszéljen a világ

*

Kiközösítés-fóbia

Bármiről lemondasz, mindent lenyelsz,

csak hogy legalább egy csoporthoz tartozhass

*

Renováló – testátépítő

Beadod magad nyersanyagként egy szépségüzembe:

S vagyont költesz rá - X. Y. sztár klónja akarsz lenni

*

Biztosra fogadó

Beállsz az ellendrukkereid táborába

és nagy tétben fogadsz saját magad ellen...

*

Bebizonyítandó,

hogy nem gyengék idegeid,

befizetsz egy „live horror show”-ba

*

Gyenge matekos

Bedőlsz a csábító hitelajánlatnak,

nem számolsz kamatot – elárverezik házad

*

Rendrakó

Beengeded anyukád

rendet rakni, selejtezni – azóta nem találsz semmit

*

Beéred olcsó vigasszal:

savanyúnak mondod azt a szőlőt, amit nem érsz el

*

Kígyómelengető

Befogadsz és táplálsz egy „kakukkfiókát”,

akik kilökdösik fészkedből a saját kölkeidet

*

Látatlanban

Bekötött szemmel akarsz tájékozódni,

s így darázs- vagy viperafészekbe nyúlsz

*

Bekötött szemmel

hagyod bevinni magad az erdőbe, ahol magadra hagynak

*

Étvágyelvevő

Naturalista részletességgel belegondolsz,

hogyan hol és hogyan készül ez az állati váladék, a tej és ...

*

Beleharapsz

a segítséget nyújtó kézbe,

majd siráncozol az emberi közönyről

*

Belekényszerítéd magad

a szigorú és csak büntető stb. rendőrködő apa szerepébe

*

Beszálsz egy kocsmai tömegverekedésbe,

s méltatlankodsz a lovagiasság, a fair play hiánya miatt

*

Bajmaximalizáló

Beszorítod a sarokba a kutyát,

s meglepődsz, hogy oroszlánként ugrik rád

*

A saját farkába harapó kígyó

*

Jó beteg

Betartod az orvosi utasítást,

„csak” az orvosságot túladagolod: önmérgezel

(vagy akkor is szeded, ha érzed, hogy ártalmas)

*

Betartom

a szokás, az illem, az erkölcs és jog szabályait,

hogyan lehetséges akkor: mégsem vagyok boldog?!

*

Ahol a kincsed, ott a szíved

Betegesen félsz, hogy meglopnak:

non stop pénzed számolod, el- és kiásod

*

Emberkert

Birtokod egy nagy szafariparknak rendezed be,

ahol te élsz ketrecekben, az állatok meg a szabadban

*

Lódító-hantázó

többet sejtetsz, mint amid van,

s rettegsz az igazság pillanatától

*

Nem tudja, tanítja

Boldog házasságok közvetítője, terapeutája, titkai tudója:

több rossz kapcsolat és csúnya válás után elmagányosodva

*

Aránytévesztő

Bolhából elefántot csinálsz:

kis botlásod nem bocsánatos, halálos bűnné nagyítod

*

Veréb mondja bagolynak, hogy nagyfejű

*

A jó testvér

Amikor a három sündisznó eltévedt és ázott-fázott,

akkor jött egy jótündér, s mindegyikük kívánhatott egyet:

az első kettő hazarepült, a harmadik visszasírta őket ide...

*

Hülye ötleteid vannak:

a nyílt tengeren fogsz hozzá hajód átépítéséhez

*

Búvár Kundként

a külső fogytán belső ellenséget keres és talál és furkál

*

Vétkes szépítgető

Bűneid eufemizmusokkal bagatellizálsz:

pl. Az ordas hazugság=füllentés, lódítás, tévedés, elhallgatás

*

Hazug alak

Nem mondasz semmi valótlan,

De elhallgatsz minden lényeges odavágó tudnivalót

*

Immunis és infantilis

Büntethetőség alóli mentességet szerzel,

de elfelejtet: ennek a gondnokság alá vétel az ára

*

Büszkén vallod,

hogy te sose komolyodsz meg

s eljátszod, elszórakozod a ritka jó alkalmakat

*

Önkizáró

Csácsogásoddal

csak terhére vagy a társaságnak - többet nem is hívnak

*

„Hős”

Csak a botránykrónikákba

kerül be neved mint krakéler „párbajhősnek”

*

A felhergelt-felheccelt csőcselékben

érezni véled a kollektív erőt, bölcsességet

*

Demokrata

Mindenki mindenről titkosan szavazhat,

S a többség így mindenről dönt – az igazságról is...

*

Akarod akarni?

Csak a karod kéne kinyújtanod

szíved választottjáért, de te további „isteni jelre” vársz

*

Bagatell

Csak a poszt abortusz szindrómával kínlódva jössz rá,

hogy mennyire nem egy „kis rutin műtétbe” mentél bele

*

Mekk mester

Csak a nagy segítőkészségre figyelsz:

eközben egy kétbalkezes kontár „bütyköli” autód

*

Exkluzív

Csak akkor becsülsz valamit,

ha abból igen keveseknek van és lehet

(veszel pl. egy festményt, s azt eldugod, elásod stb.)

*

Bizalmatlan

Csak akkor eszed meg a húsát,

ha te neveltetted fel és vágtad le a disznót

*

Empirista

Csak annak hiszel, amit látsz:

azt meg elég látni (kivéve a zsiráfot...)

*

Szalmaláng

Csak az amputáció megúszása

utáni napokban tudsz örülni, hogy földig ér a lábad

*

Mozgalmár

Csak azért futkosol és nyüzsögsz, fontoskodszt,

mert nincs hívó otthonod, vagy nagyon nincs rendben

*

Szabadkézi levél

Csak azért se sajátítod el az uniform „szépírást”: macskakaparásod van – ezt elemzi a címzett „grafológus”

*

Felvágásból

Csak azért gürizel, spórolsz és utazol egzotikus helyre,

hogyan eldicsekedhess vele, s szaporítsad irigyeid számát

*

Csak azért vagy olyan nyugodt,

mert fel se fogtad, milyen nagy bajban vagy

*

Tekintélyelvű

Csak egy dologgal,

pusztán életkoroddal próbálsz meg „kivívni” a tiszteletet

*

Rész és egész

Csak egy fogaskereket spórolsz ki,

s nem érted, miért dőcög a gépezet

*

Ön-fegyelmezetlen

Csak egy kis játékos birkózásnak indult,

de durva véres közelharcként érkezett meg

(nem tudott a határon megálljt parancsolni magának)

*

Torzonborz

Folyton dúl-fúl, mérgelődik, igazság bunkóval csapkod,

Képtelen rá, hogy olykor-olykor tréfával üsse el a dolgot

*

Rá nem látó – távolság nem tartó

Akit a gondterheltsége belenyom a mocsárba,

Mert képtelen a humor magaslatáról rálátni helyzetére

*

Mimóza

Akinek papírja van lelki túlérzékenységről,

S menten rosszullétet produkál, ha bármi rosszallás éri

*

Pirománia

Csak egy kis tüzet raksz,

lábbal eltaposhatót, de a szelet nem kalkulálod be

*

Szelet vet és vihart arat

*

Istent ugráltató

Csak egyszer műveled meg kertet,

majd „istenre bízod” mintha vadon lenne

*

Csak egyszer

ülsz részegen a volánhoz,

de akkor gerincet és lelket is törsz

*

Csak fejni akarod a juhnyájad,

de még a legelőre se hajtod ki reggel

*

Ál-gondúzó

Csak itallal akarod elűzni gondod,

de az bumeráangként visszatér a kijózanodás reggelén

*

Nem – jól - extrapolál

Csak kicsit rossz irányba indulsz,

mégis egyre messzebb kerülsz a céltől

*

Nem néztél meg az anyját, mielőtt elvettél a lányát

*

Up to date man

Csak az éppen futó kortárs bölcsekre figyelsz,

hisz ők nyilván aktuálisabbak Platónnál, Epiktétosznál

*

Aki a kishitúságát nagyképűséggel orvosolná

*

Kárörvendő

Csak más kárának örülsz,

de azon mégis bánkódsz, hogy nincs kivel megosztani

*

Zéró összegű játék

Csak más rovására szeretsz nyerni,

de idegesít, ha ezzel más is így van

*

Eszközszenesítő

Csalással próbálsz versenyt nyerni,

s csodálkozol, ha diszkvalifikálnak

*

Részletekben elvesző

A magát elaprózó – tehetségét aprópénzre váltó

*

Rajt-cél verség

Mindig rosszul akarsz járni

*

Változást szeretnél, csak neked ne kelljen változni

*

A mostoha piros almája

Élelmiszernek kinéző vegyületek

Nem mások, titokban vagy kényszerrel „étetnek”,

De te magad önként veszel magadhoz, magadba mérget

*

Konkvisztádor

Aki a keresztet maga elé emelve pusztítja az indiánt,

azt állítva róla, hogy keresztény emberré nem tehető,

miközben épp ő az, vesztére, aki még szakrális rendben élt

*

Csatákat még csak-csak nyersz,

de a háborút azt mindig elveszíted

*

Trehány, slampos

Aki rosszul veri be a patkószeget,

Ami miatt egy ló elesett, miatta a lovas is,

És így a csata, majd végül a háború is elveszett

*

Önizoláló

Csak csípsz, rúgsz, karmolsz és harapsz:

Így gyorsan és biztosan mindenkit elvadítasz magadtól

*

Akkor kezd kutat ásni, amikor már szomjas

*

Akkor fizetsz az orvosnak, ha beteg vagy

Ha egészségesen tart, azért nem jár neki semmi

*

Olyan orvos keze alá teszed magad,

Aki kigyógyít a náthából, de tüdőgyulladást okoz

*

Abszolút-relatív érték

Csóválod a farkad, ha ötöst kapsz,

de nem tudtad, hogy tízből adták ezt

*

Csúf nevetéssel ítéled más fogatkozását;

de megdöbbenysz, ha a te vétkeidet is nagydobra verik

*

Világrendfordító

Nem szégyenled, de még dicsekszel is bűneiddel -

mintha valaki azzal büszkélkedne, milyen nagy beteg

*

Direkt rontod a sorsod,

hogy a sok szenvedésből igazgyöngyöt „izzadj ki”

*

Önkigúnyoló

Dögkeselyűként lecsapsz

legkisebb hibádra, felnagyítod és kifigurázod azt

*

Álprobléma-megoldó

Drága időd nagy részét arra áldozod,

hogy szellemi gumicsontokon rágódsz

*

Vitamániás

Drága időtöket önismétlődően

ízléskérdéseken vitatkozva fecsérletek el

*

Drágakő,

csiszolt gyémánt lehettél volna,

de korán szürke hamuvá égtél ki

*

Agresszív kismalac

Dühös vagy az irgalmas szamaritánusra,

hogyan miért „késett” segítségnyújtásával

*

Tóték

Édes otthonod „átvarázsolod”

keserves dologházzá: isten hozta, őrnagy úr!

*

Frigiditás

Edzel a jégkorszakra:

kihűtöd lakásod, ételed, fürdővized, ágyad és szíved

*

Túlélő

Minden napra bemagolod a leckét,

Amit már másnap se tudnál felidézni...

(s majd a pálcához nyúl az Élet Tanár Úr)

*

Ég ugyan a föld a talpad alatt vagy a házad,

viszont közben gyönyörű szép virágoskertet varázsoltál

*

Kivagyiság

Egész hónapban azért hajtasz,

hogyan egy este gazdagnak add ki és érezd magad

*

Beszámozva – arctalanul

Lemondasz a családi és kereszt- és becenevedről

Nem adsz nevet az állatodnak, se a lakóházadnak

*

Cinikus

Egy aranyköpésen élsz:

„csak a kísértésnek nem tudok ellenállni...”

*

Vesztő taktika

Egy kialakuló-romló betegséggel

sok orvoshoz rohangálsz, s mindnek követed tanácsát

*

Egy csónakban evezel

az élet tengerén, míg csak ki nem kötsz a bánat szigetén

*

Ökör-makacs

Egy dologban vagy „konzekvens”,

örök következetes: hibáid megismétlésében

*

Elvből elvtelen

Egy elved neked is van:

az elvtelenség – szélkakas és kaméleon vagy

*

Jókai Mór:

A Szózat lefordítva gyászmagyarra

(Kakas Márton)

Jobb pártnak rendületlenül
Légy híve gyászmagyar!
Bölcsed* itt, majdan zsírod is,
S a „fátyol”, mely takar!

Te kívüled itt senkinek
Nincsen számára hely,
Alkotmány: provisorium
Ott élned, laknod kell.

Ez a föld, melyen annyiszor
Apáid bora folyt,
Hol minden restoráció
Egy ezrest elpakolt.

Itt küzdtenek borért a hős
Kortések hadai,
Itt törtek össze poharat
Tyukodnak botjai.

Ittasság! Itten hordozák
Sáros zászlóidat,
S elhulltanak leg jobb jaink
Hosszú asztal alatt.

És annyi köpeny-forgatás
S színváltozás után
Ha senki meg nem élhet is,
Mink élünk a hazán.

S népek hazája, egységes
Osztrák birodalom,
Húsz évi hízelgés kiált
„Tányérod hadd nyalom!”

Az nem lehet, hogy annyi toll
Hiába annyit írt,
Hogy stempli, accis* és trafik,
Ne legyen approbirt.

Az nem lehet, hogy ispán, pap
Gróf, főtitest, pressbűró
Hiába korteskedjenek, –
S hát a sok főbíró?

Még jőni kell, még jőni fog
A muszka, ki után
Vezetni egykor küldeténk,
Vezetjük újra tán.

Vagy menni fog, ha menni kell
A miniszterium
S utána jön vagy Tiszapárt,
Vagy provisorium.

Már így is, úgy is penziót
Nekünk adni muszáj.
Bár kígyót, békát kiabál
Ránk sok nagy torkú száj.

Légy híve rendületlenül
A jobbnak,* gyászmagyar!
Ez osztja most a hivatalt
S nyugdíjba ez takar.

Rajtad kívül itt senkinek

Nincsen számára hely,
Légy nagy számár, vagy kis számár
Hivatalt kapnod kell.

(1869)

*

Arany János

HASADNAK RENDÜLETLENÜL

Hasadnak rendületlenül
Légy híve, oh magyar!
Bölcsődtől kezdve sírodig
Ezt ápd, ezt takard.
A nagy világon ekívül
Nincs más, amit mivelj:
Áldjon vagy verjen sors keze,
Itt enned, innod kell.

Ez a föld, melyen annyiszor
Apáid vére folyt,
Ez a föld másra sem való,

Csak hogy eltékozzod.
Itt küzdenek honért a hős
Árpádnak hadai;
Bátorság volna ezt a hont
Neked fenntartani.

Szabadság! itten hordozák
Véres zászlóidat,
Szabad száj! itt csikorgatod
Véres fogaidat.

(1880 körül.)